

ODRAZIĆ (18) *vb pf*

o oraz *a jasne* (w tym *w* a 1 r. błędne znakowanie).

inf odrazić (8). ◇ *fut* [1 sg odrażę.] ◇ 2 sg odrazisz (1). ◇ 3 sg odrazi (2). ◇ 3 pl odrażą (1). ◇ *praet* 2 sg m odraziłeś (1). ◇ 3 sg m odraził (3). ◇ [3 pl m pers odrazili.] ◇ *con* 3 sg m by odraził (1). ◇ 2 pl m pers byście odrazili (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. *Uderzając oddzielić część od większej całości; odciąć, odrąbać* [co od czego] (1) :

Zwrot: »precz odrazić« (1): Oftry kámién od rámión precz ízyię odráził GórnTroas 72.

2. *Spowodować brak kontaktu: odpędzić, odepchnąć lub nie dopuścić do zbliżenia* (17) :

odrazić co czym (1): Od lewey ftrony thwoyey tyfiąc ich odpádnye/ Práwicą twą odrázišz dzyefięć tyfiąc fnádnye/ Ták iż fie k tobye blifko żaden nye przykrádnye. *LubPs* V.

[*odrazić kogo od czego*: Slácheckie Stany od bron Krolá odráziły *SolikLukr* Bv.]

Przen (16) :

a) *Oddalić od Boga* [kogo od kogo, od czego] (7) : *BibRadz* *2v; A iáko mol ízátę/ ták one žal kázi/ Ktore więc/ zła wola/ od Páná odrázi. *GrabowSet* B2v; Tákżeć też máło ná tym miał Dyabel/ iż we dni Bogu oddáne/ odráził ludzi od chwały Bożey y pobożności *PowodPr* 52.

odrazić czym (2): *WujJudConf* 12; íż vprzeymie Pánu Bogu wierzyli/ á od prawdy y mocy iego/ żadną fię trudnością odrazić niedáli. *SkarŻyw* 500.

Szeregi: »odwieść abo odrazić« (1): od ktorey woli Bożey/ iefliby nas namileyfzy przyiaćiel/ odwieść ábo odrázić chciał: [...] ma nam być [...] w nienawiści. *NiemObr* 11.

»wyłączyć i odrazić« (1): Ízátan nie ínzego nie czynił/ iedno iż wśzytkich ktorzy plotek iego náfládowali/ wyłączył y odráził od Kryftulá *GrzegRóżn* E2v.

b) *Uchronić przed czymś* [co od kogo] (6) : Pulfczon iefth miedzy was miecz/ á ktho iefť coby go miał odrázić od was [avertat illum]? *Leop* 4.*Esdr* 16/3; *OrzJan* 20.

odrazić czym (3): którąbyś [dzielnością] od korony swoiéy mógl odrázić tę popędliwość tyráná tego *OrzJan* 90, 105, 107.

Zwrot: »od siebie odrazić« = *uchronić się* (3): [ja was] vpominam/ ábyście przyśzłą niewolą od siebie odráziłi *OrzJan* 15, 105, 107.

Szereg: »ustrzec się i odrazić« (1): czemubyś wálszá kró: M. [...] wśzyftkich iego niecnotliwych fortélów [...] wśzelákim ítáranieím swoim/ co prędzýy/ y pilnie wśtrzedz fie/ y od siebie odrázić niemiał? *OrzJan* 105.

c) *Zrazić, zniechęcić* [kogo od kogo, od czego] (2) : Odráziłeś odemnie przyiaćioły wśzytki/ Iefťem w ich oczu ná podziw brzytki. *KochPs* 131.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Ani mię słowa twoie odrážą od tego, Zebym niemiał zábiegáć ołławie. *CiekPotr* 48.

d) *Usunąć, zlikwidować* [co] (1) : dobre fá [minogi] z każdym korzeniem, wśzakofz lepźze będą gdy przyczyni oczthu w nie: iż odrazi gich flodkość *FalZioł* IV 44a.

3. [*Odbić od brzegu*: A ták oboie z wielką ochotą do łodzi wśtąpiwśzy/ co narychley odrázić kazáli/ [...] prędko v drugiego fie brzegu wśrzeli. *HistOtton* 97.

Zwrot: »odrazić od brzegu« [szyk zmienny]: zátym ią [...] áz do portu prowadzili [...]. A gdy od brzegu odrážili/ ięto bić z dział *HistFort* O4, A6.]

Synonimy: 1. odciąć, oderznąć, odkroić, odrzazać; 2. odbić, odegnąć, odeprzeć, odpędzić, odrzucić, odstraszyc.

Formacje współrdzenne cf PRZYRAZIĆ.

Cf **ODRAŻENIE**

MP, RS